

AMADUL

Grija pentru generația de mâine trebuie să fie imperativul categoric al zilei de azi.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:

ARAD, Str. Eminescu No. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare o dată pe săptămână.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	1 An	500 Lei	1 An	500 Lei
200 Lei	6 Luni	250	6 Luni	250
100	3 Luni	130	3 Luni	130
50				

In străinătate dublu.

Politică țărănească.

Am stat, Duminică, de vorba cu un țaran bătrân de pe valea Crișului alb. Sporovăiam multe de toate, aciuat la umbra unui nuc, privind cum bălăstorește tineretul vatra într-o voră săltărească.

Fiindcă-i vremea alegerilor, vorbeam de treburile țării și de cărmuitorii ei. Moșul era tare întăritat.

— Avem noi drepturi, dar sunt numai așa de formă; nici nu le folosim, nici nu le putem folosi. Suntem așa ca oile scurse de pe coasta dealului. Mă uit pe coastă, nici o oală. Vedeam, ce-i drept, un fel de țepe mari albe, cari împânzeau coasta dogorită de arșița soarelui.

— Nu le vezi? Ia uită-te bine. Când e soarele fierbinte berbecul își implântă capul în pământ, iar oile cele mai apropiate își ascund capetele în umbra trupului berbecului și celelalte își îndesă căpățina sub altele, așa ca țigarii din poveste, care fugе mândrind pământul de groaza trăsătorilor, apoi își vâră capul sub alee de fân și fără să-l mai scoasă de trupul lăsat în vola, strigă fâlos: de acum înainte Doamne, cât îl vrea mie teamă de belea... Așa și oile și așa cu noi, prostii în alegeri. Ne proptim la rădăcina... dosului nădrăgării, în fel și fel de partide politice, orbiți de vorbele lor puțin ne mai pasă ce are via pe urmă. Căpoi pe urmă ele dările și pacostele pe care le vom avea noi, de să te jii, române...

Am râs de asemănarea pe care o făcea moșneagul între oile de pe coasta dealului și oamenii alegători, dar am conștientizat să-l ascult cu multă luămințe, fiindcă rostea o vorbă care mi se părea înțeleasă și era scârțoasă cu vorba.

— Că îi vezi acum pe nădrăgarii bătrânii satele, scâzându-se unul pe altul, întrecându-se în lauda de sine, ca să câștige voturile. Și prostimea ascultă, ba unul își mai sparg capetele, se lasă condusă așa de turmă de oi, nepăsătoare ce are să mai fie pe urmă fără să-i trăsnească vreunul prin gând să întrebe: tu aia care îți ceri votul, ai făcut tu pentru binele țării să îndrăznești a-mi spune să fiu trimisul nostru în Parlamentul țării? Ești tu om de seamă decât alții în domeniile tale gospodărești și politice, că ai să poți fi de seamă nouă tuturor? Dovești tu cu fapte, că te trudești pentru înflorirea și bunăstarea țării? Că, tu fi având o înțelegere multă, poți să o folosești numai în folosul tău, să faci pentru poporul țării ceva care ceri votul?

— Gândesc eu: cu cale tu drept ar fi să nu ajungă în Parlamentul țării oamenii care rânduială în treburile lor, numai capete luminate, pot să fie bineînțeleși și țărani, cari s'au trudit pentru folosul obștesc și au dovedit această pricepere înainte de a veni să-mi ceară mie votul. Cum s'ar zice, să nu-i dau votul la întâmplare, pe fagăduielile lui că va face și va dregе, ci să îl dau ca o răsplătă pentru faptele lui cele de folos tuturor. Zic: așa ar fi cu cale și așa s'ar întâmpla, dacă noi — prostimea — n'am fi așa de nepăsători cu treburile țării, dacă nu ne-am lăsa în grija și pe fagăduielile mincinoșilor, ci am căuta să punem duh din duhul nostru în votul pe care îl dăm la alegeri. Dar țara mă întorc și zic: oare putem noi îndrepta lucrurile?

Fiindcă vezi, au tăharii grija să-și rânduiască treburile în așa fel, că oricât ai vrea să judeci, nu poți judeca. Că altceva ce ai putea face, când îți vin cu fel și fel de liste de oameni, pe cari nu-i cunoști nici din văz, nici din auzite? Pui și tu acolo pecetea, unde se nimerește...

— Bine, moșule, dar cum o să-i poți cunoaște, când vin doar la alegeri și sunt din alte ținuturi pe unde n-ai avut prilej să dai cu ochii?

— Hm, hm... Uite cum. Noi, acți în sat, ne cunoaștem unul pe altul, din pruncie până la groapă. Ce ar fi ca în loc să pornim la vot, la oraș, cutur-ma, să alegem noi, satul nostru, un om de încredere, pe care să îl trimitem să voteze pentru tot satul? Am alege noi oare un vagabond și un ticălos, care până la anti bătrânețel nu a ajuns să-și poată rânduia o gospodărie, ba nici nu a fost insurat așa după cum cere rânduiala și legea noastră românească? Nu, ci am alege pe acela care a dovedit, că știe și să trudește și să fiind în bună rânduială treburile lui, om insurat și cu prunci, adică om cu răspundere și cu cinste în sat. Apoi oamenii aceștia de încredere ai satelor s'ar aduna pe țarguri și de acolo ar alege ei câte un deputat, după aceeaș socoteală și cu mare răspundere, că — vezi — între oameni cari se cunosc și trăsesc laolaltă nu poate îndrăzni să-și facă de cap aceia, care a fost ales după cinstea și omenia lui de mai înainte cunoscută și prețuită. Până când, așa cum sunt acum rânduielele, votăm de mulțori cu prunci nevârșnici la minte și la fapte, numai fiindcă sunt puși pe lista cure sau cutare.

Și e rău, e tare rău când ajung în Parlamentul țării oameni, cari nu sunt în stare să-și chivernisească pâinea cea de toate zilele decât prin minciună și slujbe de căfel lingușitorilor...

Am rămas pe gânduri. Zecile de liste, cu zeci de candidați, înseamnă mil de oameni, cari n-au altă treabă și se reped după voturi cu furia haitel de lupi flămânzi, fără crezări po-

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

Niciodată de când e România Mare, țaranul, talpa țării, n'a fost în halul în care se găsește astăzi, nu prin vitregia soartei, ci datorită acțiunii interesate și vătămătoare a cămătarilor, băncilor și străinilor ce sug cu neaș seva țării.

Iată cum. E fapt recunoscut că, noi ca popor, trăim din produsele acestui pământ mănios, frământat de țaran cu sudoarea frunții sale, și lucrat cu mijloace și unelte ce nu țiu

pas cu progresul neconținut al științei. Noroc că, puterile ascunse ale pământului nu sunt încă sleite. Produce, produce mult, atât de mult, încât, în privința aceasta, suntem printre primele țări agricole din lumea întreagă. Pe o suprafață totală de 10.967.000 ha., s'a produs în 1929, un total de 1.305.94 vagoane de cereale, ocupând astfel locul al 7-lea în producția mondială a grâului, locul al treilea în producția porumbului și al 5-lea în producția orzului.

Și aceasta într'un regim, când soartea agriculturii noastre nu forma preocuparea de

căpetenie și cinstită a guvernelor, când se făcea o adevărată hoție cu comerțul de cereale, când acțiunile băncilor și Industrii noastre parazitare se găseau în mâinile foștilor latifundiați, cari încercau pe această cale, o reîntronare a „neolobăgiei“ din nainte de război. Aici stă una din cauzele negre ale stăuței și mal negre, în care se sbate-fără chip de scăpare agricultura țării noastre. În acțiunea vinovată a acelor, cari, imediat după război, văzându-se deposezați, prin reforma agrară, de marile proprietăți agricole, au refuzat țaranului creditul, lăsându-l pradă cămătarilor; l'au legat de mâni și de picioare, ținându-l departe de ceea ce cheamă raționalizarea producției și l'au închis vântileșii spre piețele internaționale-prin taxe de export prohibitive.

— Câteva zile ne mai despart de sorocul celei de a 7 decălecere a buletinelor în ținuturile misterioase și inabordabile—pentru opoziție—ascamatoriceștilor urne. Propaganda electorala a luat un avânt inimaginabil, și primul turuncul s'a spart la Buzău, murind cengrenșii de ură și ciuruiți de gloanțe, doi reprezentanți a unor moderate partide puternice. Fapt banal și curent la noi, unde și... morții au drept de vot. Certurile dintre partidele cari și-au fixat difuzarea ideologiei, mai mult sau mai puțin democratice, între fruntașii românești, nu prea mult ne interesează în cadrul acestui articol. Aci vrem să insistăm asupra pericolului iminent al comunismului.

În zadar, energetic dar candidul nostru mare vornic, declară cu patos că nu se poate vorbi de comunism, trebuie să afirmăm că această ideologie cosmopolită, își are rădăcini destul de bine înfipte și în ogorul românesc. E destul să amintesc, că la Buteni — comună fruntașă a județului nostru — a fost descoperit nu de mult un nucleu comunist condus de un țaran având drept primi aghiotanți 2 meseriași români — bapțiști — cari în afară de capitala județului lor, n-au fost în alt oraș.

La alegerile de acum un an, votul „boborului“ a trimis la tribuna Camerei, 5 fruntași comunisti, cari însă, au fost invalidați de către un parlament conștient. Cu prilejul acelor invalidări, scriam în coloanele acestui ziar, că ideologia co-

România: „Țară Eminamente Agricolă“

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

Niciodată de când e România Mare, țaranul, talpa țării, n'a fost în halul în care se găsește astăzi, nu prin vitregia soartei, ci datorită acțiunii interesate și vătămătoare a cămătarilor, băncilor și străinilor ce sug cu neaș seva țării.

Iată cum. E fapt recunoscut că, noi ca popor, trăim din produsele acestui pământ mănios, frământat de țaran cu sudoarea frunții sale, și lucrat cu mijloace și unelte ce nu țiu

Atenție la extrema stângă!!

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

Atenție la extrema stângă!!

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

— În împrejurările actuale cîvintele de mai sus se traduc prin: țară în pragul falimentului.

Tovio.

Dragomir Valaha.

Nic. Poenaru.

PROBLEME SOCIALE

Procesul de descompunere al Rusiei. *)

Cum poate fi izolat bolșevismul.

Se vorbește mereu despre un „front unitar” contra bolșevismului, Groaza față de un sistem cu forță, care a împins o societate veche până la totala sa ruinare fără să poată clădi una nouă, care nu îngăduie nici un fel de libertate politică, socială sau economică și a preschimbât țara unei mari națiuni într-o închisoare; această groază este aceeași în toată Europa. Chiar și marile partide muncitorești din apus au întrerupt ori ce legături politice cu comunismul din Moscova. Legăturile economice cu Rusia sunt fără însemnătate, deoarece este un schimb natural al produselor este aproape imposibil din cauza monopolului industrial bolșevic și deoarece omnipotența rusă, care dispune de cel mai bogat stat cerealist din Europa și nu e în stare să-și aprovizioneze nici măcar populația indigenă, nu inspiră absolut nici o siguranță în ce privește creditul unui comerț extern. Atât timp cât Rusia va fi condusă în spiritul lui Lenin, ea va înfățișa lumii un continuu, atât din punct de vedere economic cât și cel politic, o înfățișare complexă lamentabilă. Nu este suficient acest zădărniciu pe care bolșevismul însuși și-l zidește? Este necesar ca Europa să mai lanseze și un pronunț de exilare contra lui? Să mai tragă și un cordon profilactic? Cu ferma credință că apoi acest război de însărire va putea fi înecat în sângele unui război cu tunuri?

Că ori ce nou războiu, pentru această lume în a cărei trup mai persistă oboseala războiului trecut ar fi o nenorocire îngrozitoare, — este bine presimțită de toți. Cele mai pronunțate caractere morale ale opiniei publice din Europa sunt contra ori căruia nou războiu. Diplomații și militaristii sădea o știu asta prea bine, ei simțesc chiar această presiune spirituală. Și totuși nimeni nu ușurează munca de propagandă a bolșevicilor mai mult decât ei. Cu cât predică, cu mai mult zel, cruciada contra Rusiei, cu atât îi câștigă mai mulți prieteni și ajutători în toate țările Europei. Voim, într-adevăr, să facem din Moscova un loc sfânt al proleariatului tuturor țărilor? Aceasta ar fi rezultatul ori cărei cruciade. Bolșevismul se va nimici cu atât mai curând și mai ușor, cu cât îl vom lăsa să se înece singur, la el acasă, în propria sa politică economică.

*) Din volumul „PROBLEME SOCIALE”, ce va apărea în curând.

Da, dar trebuie înlăturată propaganda periculoasă a Moscovei, care furnizează pentru toate țările din lume, agenți subminători ai ordinii publice și alcațuitori de „celule comuniste”. Ar trebui să prețuim prea puțin tăria unei orânduiri sociale a Statului European, dacă ne-am teme că această orânduire ar putea fi răsturnată de ceata unor fanatici apostoli ai minciunii. Din toată această temere reiese doar presimțul unei conștiințe vinovate. Dacă în spre apus ar fi toate bune, am putea să ne batem joc de amenințările răsăritului. Dar, pentru moliciunea politică și fanatismul economic al cărmuitorilor Europeni este mai comod a compune legi excepționale, a da ordinea poliției și a mobiliza trupe decât să i opună bolșevismului o muncă pozitivă de reformare și rezidire.

Dacă Europa vrea să izoleze bolșevismul și să-l facă nevătămător, atunci pentru așa ceva, nu-i trebuie nici jandarmi nici soldați, ci îi trebuie numai bunăvoința de a avea în toate țările sale o conducere serioasă, desinteresată și cu tendință de reimpătrărire. O Europă în care comerțul și industria să fie libere, în care produsele să-și aibă locurile de desfacere imediată și fiecare om muncitor să-și găsească terenul său de muncă, în ori care punct al continentului l'ar căuta, — și apoi, lângă această Europă, o Rusie care se închide de lume, care nu cunoaște nici o libertate cetățenească, care își cazarmează și își reglementează oamenii, care nu-și mai poate împătrăra producția și își vede dispărând ori ce forță de cumpărare și consum. Și ce credeți, o astfel de Europă ar trebui să se teamă de propaganda unei astfel de Rusii? Nu ar fi atunci chiar contrar? Nu ar fi sigur atunci că poporul rus s'ar pune singur în apărare contra Asiatizării sale, că și-ar alunga singur cutropitorii și ar lua drumul înapoi spre cultura economică Europeană?

Marxismul trebuie lăsat să se menție, să se extenueze și să se experimenteze până la moarte pe același fond pe care și-a clădit până acuma teoria sa în practică. Bolșevismul se va prăbuși, binemeritat, numai atunci când îl vom lăsa să se înăbușe în lenevia sa imanentă. Și asta ar fi cea mai folositoare lecție istorică pentru toată lumea dornică de a se elibera de frazeismul partidului socialist și comunist!

Coriolan Bărbat

14.680.

Cifra anostă, apatică și rigidă. Nu reprezintă nici salariul neplătit de luni de zile a unui învățător, nici fructul găinării unui învățat, ci, în rigiditatea ei cifra de mai sus reprezintă mentalitatea unui popor — sau mai precis — mentalitatea conducătorilor unui popor, și nu mai puțin, decât 27 — cetiți bine: douăzeci și șapte — ideologii politice, cari au un singur scop: **puterea**, și aceasta nu spre fericirea mult prea batjocoritului pământ românesc, ci spre ghiftuirea hămisiței gloate de electori.

Pentru alegerile cari se vor face — așa cum se fac la noi — cât de curând, candidează numai pentru mandatele de deputați 14.680 — cifra aproximativă — indivizi mai mult sau mai puțin cinstiți, și cu gânduri de problematică muncă efectivă pentru prosperarea — atât de necesară — a treburilor noastre obștești.

Este o cifră impresionantă, însă însemnătatea ei numerică, este cu mult superioară celei calitative. Scopul final a marelui majorității din cei ce reprezintă **„puterea poporului suveran”** nu este decât satisfacerea intereselor personale, care, conectate celor de partid, se aruncă asupra trupului jigărit și mutilat al bugetului nostru în veșnică tendință spre comprimare și diminuare până la deces. Căci acesta — decesul politic, economic, financiar și industrial — trebuie să fie primit ca un punct de reper, în viitoarea noastră refacere generală.

Prea mult balcanism a fost inserat — în mod foarte puțin sistematic — moravurilor noastre politice, așa că în felul cum ne sunt diriguite obșteștile treburi, s'a ajuns la abominabilă concepție... altruistă, care zice că **bunul meu e numai al meu, iar bunul statului — adevărat al nostru, al tuturor — este același cu al meu.**

Acesta este rodul prea puțin bun a evoluției vieții noastre politice din ultimul deceniu. Și dacă vom continua tot așa, nu știu nu pot bănui în ce categorie de popoare am putea fi încadrați, nu la loc de frunte cum ar merita străduințele și calitățile poporului nostru, ci la urmă, între alte popoare de care suntem obișnuiți să rădem în pumni. Însă categorisirea aceasta ar fi foarte jenantă. Decând — și e aproape un veac de atunci — înaintașii noștri au pus bazele unei culturi naționale, Franța ne-a fost un îndreptar prețios. Tot, sau aproape tot ce avem bun, își are rădăcina pe malurile Senei. Singura activitate pe care moravurile civilizate ale Franței n'au putut-o influența, a fost cea politică. Motivele? Un cătuș de puțin cunoscător al moravurilor noastre electorale și politice, își poate da seama despre aceasta, după cum oricine poate vedea prăbușirea spre care un destin par'că implacabil, ne mână mereu.

O generație crunt încercată este rezerva viitorului, microbul regenerării de mâine. Grija de această generație, să fie imperativul categoric al zilei de astăzi.

a. mic.

Citiți și răspândiți

ziarul „ARADUL”

Celebritatea dragostei

Cine a fost „Dama cu Camelii”.

În renumitul său roman „Dama cu Camelii”, Alexandru Dumas pune data morții eroinei romanului său pe 10 Februarie 1847. Însă data exactă cade pe ziua de 3 Februarie a acelui an. Cronicii pariziene ne amintesc: cu acest „prilej” despre Alfonsine Duplessis care a fost prototipul eroinei lui Dumas.

Toți cunoaștem tragedia povești a damei cu camelii, dar puțin știm, că ea se numea, după numele ei adevărat: Victoressa de Perregaux. Ea se mărită în 21 Februarie 1846 cu nepotul cunoscutului financiar din primul imperiu, cu Eduard de Perregaux. Dar, după puține săptămâni dela căsnicia lor, soțul ei, care de altfel nu era spiritualmente deloc bogat, s'a simțit obosit și plictisit. El își rugă soția — Maria Duplessis să-i redea libertatea. Ea îl răspunde: „Dragul meu Eduard! Din tot ce îmi scrii, reese că tu aștepti dela mine un răspuns prin care să-ți redau toată libertatea. Că ești liber de-acum înainte — am mai spus-o verbal alături și ți-o repet în scris și acum. Maria Duplessis”.

După divorț ea nu mai face uz deloc de numele ei aristocratic. Eduard de Perregaux, care muri încurând după moartea ei, a rămas și pe mai departe pretenul cel mai devotat al Mariei Duplessis.

În toamna anului 1846 — Maria Duplessis era pe atunci de 22 ani — medicul i-au pres-

cris, pentru boala ei de plămâni, o cură de băi. Ea cercetă stațiunile balneare din Spa, Baden-Baden, și Wiesbaden. Dar înzadar. Morbul o apropia de desnodământul fatal. În iarna 1846/1847 a mai fost văzută în Paris — la Opéra și Palais Royal. Ea se arăta mereu veselă: acasă însă înțepenea ceasuri întregi într-o melancolie desnădăjnită. „Ea care a iubit atât, nu mai are nici un amant” — scrie Jules Janin — „în schimb însă are mai mulți prieteni, ca oricând. Cu toată suferința ei, ea se agață de viață cu atâta dorință. Ea care a trăit atât de intens, nu se înfricoșează decât de moarte”.

În ziua de 3 Februarie 1847 ea a murit în locuța sa de pe Boulevard de la Madeleine Nr. 11.

Alexandru Dumas era pe atunci dus în Paris. Când a relătorat din Spania, aflase trista veste a morții bunei sale prietene tocmai în Marseille. El alergă la Paris, cercetă locuința fostei sale prietene care, sub înăurirea ofițitelor camilii albe, asupra cărora s'a odihnit desigur ultima privirea Mariei Duplessis, și a scris prologul romanului său.

Alfonsine Duplessis se odihnește în cimitirul Montmartre. Ginerelul lui Dumas, Ernest d'Hauterive, se îngrijește azi de mormântul ei.

Îndrăgostiții cercetează znic mormântul a ceea, care a vălăta ei, a iubit atât de mult.

Coriolan Bărbat

Primejdiiile căldurilor

Sfidare sau lipsă de bun simț

Sunt unii indivizi, cari crezându-se mai presus de semenii lor, îi jicnesc prin diverse atitudini. Vara, mai ales, căldurile caniculare influențează mult asupra encefalului, având drept prim rezultat anihilarea centrului intelectual, și augmentarea celui exhibiționist, a căror urmare este o conduită scandalosă, ca cea de Duminecă — 10 Iulie — a unui individ, care fără pic de jenă, s'a plimbat pe malul Muresului în costum de baie, sub privirile disprețuitoare a celor ce l-au văzut.

Astfel de eșiri, sunt sau o sfidare a tuturor celor cu glorie la cap, sau o totală lipsă de bun simț. Sau, admitând o a treia ipoteză, fapta aceluia jicnit este o sfidare... lipsită de bun simț.

Am văzut și cetățeni revoluționi de acest lucru, dar n'am

văzut nici pe unul manifestându-și față indignarea. Sunt sigur că vreo 2 perechi de palme l'ar fi adus la realitate pe excentricul domn — care de vreo 45 ani — de Duminecă.

Am menționat vârsta rentă, deoarece, dacă ar fi un mucos am fi răsunat zicându-ne împăciuitor: e în bătaie și tinerețea prin însăși natura ei, e excentric și exuberant.

Dar, un om de 45 ani se pe tepe la astfel de... bări, e cam ciudat, și crede că o intervenție urgentă a spitalului județean, n'ar fi întruoasă. Ori, dacă această se poate, poliția de morți ar putea să intervină cu drept, aplicând aceluia obștinic — al cărui nume ne scrie — dacă nu rigorile legii, puțin... constituția, articolul... gangster

Apel

Dorind să îndreptăm erorile privitoare la Tărgurile de țară cât și la cele săptămânale în Calendarul pe 1933 ce va apărea în editura noastră, cu onoare rugăm pe C. C. Preoții, Domnii Învățători, Notari și Primari, să binevoiască a ne comunica — în interesul comunelor lor — pe adresa de jos și cu indicarea

pentru Calendar eroare observate și eventuale omiteri, precum și îndreptarea lor.

Cu stimă
Librăria Diecezană
Arad, Str. Eminescu

Mare asortiment de OC
LARI și articole optice
Francisc Teinor & Co
Arad, P. A. Iancu

Un demers binevenit.

Locuitorii din ținutul Hăl-magului și Băii de Criș au iscat și trimis Maestărilor Sale Regelui, cât și fruntașilor vieții noastre politice, un memoriu, prin care cer:

— reducerea tarifelor de transport pe calea ferată și
— desființarea sindicatulului dela Oradea, așa numit „Sel”. Majoritatea locuitorilor din acele ținuturi își agonisau pâinea ca muncitori la păduri, așa numiți stâjenari. Din cauza tarifelor extrem de ridicate ale C.F.R. pedeparte și slo-

dicatulul forestier „Sel” pedeparte, întreprinderile forestiere de pe valea Crișului alb au fost nevoite să sisteze exploatarea de păduri, ceea ce a atras secarea tuturor izvoarelor de venit ale stâjenarilor, cari pler — literalmente — de foame.

Să nădăjduim, că interese egoiste ale favorizaților politici, nu vor împiedeca cursul acestui demers și cererea stâjenarilor l'va găsi răsunet în inimile celor chemați să îngrijească de a deschide posibilități de câștig celor dornici să muncească.

Pentru Primărie

Speculatorii dela strand.

Cum își respectă restauratorul dela strand angajamentul. Speculă, soră bună, cu jalul la drumul mare.

E inutil să mai scriem rânduri pline de indignare despre jalul făcut pe spatele contribuabilului. Totuși atunci când avem o cât de vagă nădejde că delincenții își vor primi pedeapsa, și consumatorii o lăzorie satisfacție, ținem de a noastră datorie. Să atragem atențiunea celor în drept.

Pescuit: la strandul Neptun, o sticlă de bere de Timișoara costă 18 (optsprezece) lei, în timp ce la depozit care vinde și în mic și în mare — aceeași bere — cu mult mai rece chiar — se poate bea cu 10—11 lei. Deci la 11 lei el câștigă 7 lei (63.6%).

Alt caz: sifonul, asupra că-

rua vrem să insistăm mai mult. O sticlă mare de sifon se vinde cu 10 (zece lei), deși prețul maximal de 6 lei sticla mare, fost stabilit de trecuta comisie interimară, care, printr-o decizie foarte justă și bine venită a hotărât că sifonul este în orașul nostru articol de prima necesitate întrucât apa nu este bună. Prin ce manopere „gangsterii” dela strand vând cu astfel de prețuri sifonul, nu știm — avem însă ferma convingere că intențiile de bună gospodărie a noii comisii interimare, vor înlătura specula aceasta banditească. Suntem în așteptare.

g. a. n.

□ Norvegia ocupă Grönlanda. Zilele trecute guvernul norvegian a ocupat o parte din insula Grönlanda. Față de această ocupație, guvernul danez a protestat, spunând că este o încălcare a drepturilor lui.

□ Prietenie Ruso Americană? Guvernul american în urma evenimentelor din China, Manciuria și Japonia, crede că interesele americane cer o apropiere față de Rusia. Această apropiere se face în mod semi-oficial, prin trimiterea unor observatori diplomatice la Moscova. Dacă această apropiere se va realiza, vor obveni mari modificări atât în viața politică internațională, cât și în cea economică.

□ Furia electorală. Campania electorală continuă cu multă furie. După cei doi morți dela Buzău, alții se anunță din alte părți ale țării.

Nu amintim bătăile și răniile zilnice, cari sunt fără număr. Însemnăm doar acel că unul băețel care alerga în ajutorul părinților săi cuprinși într-o astfel de încăierare, oameal fără inimă lau scos ochii. Fapta e atât de mărsavă, oricine a comis-o încă nu avem cuvinte pentru condamnarea ei. Populația județului nostru, cuminte și blândă bine a făcut rămânând liniștită. Las să se certe politicienii între ei. Ei se ceartă ei se împacă. Poporul nu trebuie să-i urmeze. Să-l asculte și să-și vadă mai departe de treabă.

□ Denunț contra jandarmierii. Un ziar minoritar scrie, că dl Adrian Brudariu cap de listă la partidul țărănesc a drului Lupu, a înaintat la Curtea de Apel din Timișoara un denunț contra jandarmierii din județul Arad, pentru că l-ar fi împiedecat în cursul propagandei electorale. Noi, credem că e exagerare, deoarece după câte știm noi și după declarațiile altor opoziționiști, jandarmii și autoritățile administrative au lăsat deplină libertate tuturor propagandiștilor.

Pentru dl. Chestor al Poliției.

Duminecă, în parcul Eminescu, a fost o serbare a văduvelor și orfanilor de război. Despre destinația venitului net nu e locul să scriem, ci scopul nostru este de a atrage atenția forurilor competente, pentruca în viitor batjocori ca cele întâmplate cu câteva zile înainte de serbare, să nu se mai întâmple în viitor.

Iată faptele: câțiva băieți, vicsuți pe față, îmbrăcați în costume hilariante, având — dacă-mi aduc bine aminte — și un măgar între ei — au înscenat o procesiune cu trâmbețe, pe străzile orașului. În fruntea ridicolului convolu, unul dintre ei purta un falnic steag național, pentru care părinții lor, și-au dat viața. Am atras atenția sergentului din str. Mețianu, dar mi-a răspuns că „poate (?) au autorizație”.

Noi înțelegem și admitem fără nici o rezervă, serbările de felul acesta, dar nu putem admite — ca bunii români — ca societățile acestea, să încapă pe mâna unor profitori fără scrupul. Zicem acestea, bazați pe reclama deșantată pe care au făcut-o. Și dacă reclama aceasta a fost autorizată, batjocorirea culorilor naționale e inadmisibilă, ca și bătăia pe nedrept aplicată — vezi cazul Sfârâii.

CONFERINȚA dela LAUSANNE

La începutul acestei săptămâni conferința reparațiilor de război dela Lausanne a luat sfârșit printr-o hotărâre care interesează întreaga Europă.

La această conferință au participat reprezentanții tuturor țărilor din Europa, precum și un observator american. Obiectul principal al acestei conferințe a fost reducerea reparațiilor de război ce trebuiau plătite de către statele învinse celor învingătoare cu toate aceste discuțiuni s'au dus numai în jurul propunerii germane — susținută de Italia — de a se anula complet reparațiunile, — deoarece nu e în situația de a putea plăti veracitatea acestui lucru e pusă de mulți la îndolală, deoarece Germania de după război a refuzat sistematic să satisfacă obligați-

nilor luate prin tratatele de pace, deși celelalte mari puteri l-au făcut mereu avantaj și favori de piață (vezi planul Young și Dawes, precum și moratorul Hoover). Prin această politică Germania a ajuns ca anul acesta să ceară anularea completă a reparațiilor. Propunerea — după cum am spus mai sus — s'a discutat la Lausanne, unde după lungi dezbateri, Germania s'a obligat să plătească — peste 3 ani — suma de 3 miliarde mărci aur această sumă fiind considerată ca o achitare definitivă a reparațiilor. Această hotărâre a mulțumit pe reprezentanții marilor puteri, dar a nemulțumit populația germană și în deosebi partidul lui Hitler. Acesta a și declarat, că Germania niciodată nu va plăti aceste 3 miliarde.

Tribuna liberă

primim spre publicare, fără nici o responsabilitate din partea redacției.

Către „Centrul studențesc Arad” și „Asociația studențească Crișana”.

Timpul scurt și poate lipsa unei experiențe și activități mai îndelungate, nu ne-au permis să luăm contact în mod mai deaproape nu cu membri, cât cu comitetele respective, a cercurilor de mai sus. O recunoaștem cu atât mai mult, cu cât programul nostru, nu urmărește altceva decât strângerea rândurilor studenților arădani din București, pentru realizarea în timpuri apropiate, unui a „Cămin”.

O inițiativă, care are nevoie nu numai de munca noastră, și-a seriat întregi de studenți, ci în special de concursul studenților din Arad și a conjuțenților noștri dela Cluj.

Departa deci de noi ori ce ambiție și mândrie personală, și sperăm că găsim același bunăvoință și același concurs colegial ca la Paști la Arad, la desfășurarea programului nostru de vară.

Primiți prin mine, salutări colegiale din partea membrilor „Cercului studențesc arădan din București”.

delegat al cercului
Șildan-Bogdan Cornel
stud. arhitect.

Publicațiune de vânzare.

No. 5139 din Iulie 1932.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 26 Iulie 1932 orele 10—12 a. m., se vor vinde prin licitație publică mărfurile mai jos notate care se află în magazia vamei Arad-Intrepozite, unde se pot vedea de către cei interesați.

Adjudecătorii sunt obligați depune ca garanție 10 la % din suma cu care se vor adjudeca asupra lor mărfurile la care vor concura.

SPECIFICARE.

1. 0,360 kg. linguri și lingurițe de argint.
2. 0,819 kg. servicii de masă, clesți pentru zahar, soinițe și strecurători pentru ceai.

S'au estinit sticlăriile.

Cu prețurile cele mai reduse, puteți cumpăra tot felul de sticlării, servicii pentru compoșuri etc. la firma

Szabó Adalbert

Bulevardul Regina Maria

INFORMAȚIUNI.

□ Biserica vândută la licitație. O revistă maghiară anunță că o mare instituție financiară a scos la vânzare prin licitație publică, toate imobilele comunității religioase din Békéssámon, împreună cu biserica, școala, locuința preotului și cu cimitirul. Licitația a fost ținută pentru încasarea sumei de 5.300 dolari, dar nu s'a obținut decât 17.500 pengő. Natural lucrul s'a petrecut în Ungaria.

□ Nădlac. Intrecerea de lawn-tennis ce trebuia să aibă loc în localitate între societatea Club-Tennis și societatea de tennis din Sănnicolaul-mare s'a amânat din unele cauze neprevăzute.

Obiectele tombolei s'au repartizat la ora 8 p. m. după cum se prevedea înainte. Toată serbarea și-a pierdut farmecul.

□ Cercul de Recrutare Arad face cunoscut tinerilor mediciști, veterinar și farmaciști cari au obținut titluri academice cu dreptul de liberă practică în țară și au situația militară în regulă să înainteze acestui Cerc până la data de 15 August 1932 următoarele acte: extrasul de naștere, certificatul de naționalitate, Monitorul Oficial ca libera practică și o declarație că renunță la soldă pe timpul stagiului). Tinerii vor fi chemați la stagiul pe data de 1 Octombrie 1932.

□ Tulburări în Germania. Ciocnirile între hitleriști comuniști și poliție continuă zilnic. Aceste ciocniri se agravează în proporția în care se apropie ziua alegerilor. Fiecare zi e însemnată cu câțiva morți și o groază de răniți. În legătură cu numirea noului guvern, care se va face după 1 August, se spune că lista ministerială va fi în prealabil aprobată de exkaizerul Wilhelm. Dacă faptul e adevărat, atunci probabil Germania merge spre restaurarea imperului.

□ Dictatorul Rusiei bolnav. Boala lui Stalin — cancer la stomac — a făcut progrese foarte repezi, deoarece dictatorul roșu nu s'a îngrijit și nu se îngrijește ci caută să arate că nu e bolnav. Medicii cred, că boala e așa de înaintată că zilele lui Stalin sunt numărate. Ce va fi la moartea lui, este o întrebare care pune pe gânduri pe toți conducătorii statelor europene.

□ Incă un mare financiar a murit subit. După Krueger regele chibritelor care s'a sinucis, a murit Marți cehoslovacul Toma Bata, regele ghetelor. Moartea s'a întâmplat Marți dimineața în următoarele împrejurări: Toma Bata la orele 8 dimineața a pornit cu avionul spre Zürich, abia pornit, avionul s'a prăbușit dela o înălțime de peste o 100 metri, omorând atât pe Bata, cât și pe pilot. Moartea lui Bata a produs o impresie foarte mare în toate cercurile cehoslovace.

□ Inceperea anului școlar. Ministerul Instrucțiunii, a hotărât că începerea cursurilor la școlile secundare și primare din întreaga țară, se va face la 15 Septembrie, conform regulamentului.

□ Suma datoriilor ce vor beneficia de conversiune. La ministerul justiției s'au centralizat datoriile pentru care s'a cerut conversiunea. Aceste datorii sunt în sumă de 12 miliarde 895 milioane. Repartizate pe provincii această datorii sunt: în vechiul regat 9.698 milioane; Ardeal și Banat 2005 milioane; Basarabia 766 milioane; Bucovina 490 milioane. S'a observat că de conversiuni beneficiază mai cu seamă marii bogătași.

□ În fine! Suntem informați că rușinea județului — șoseaua Arad-Nădlac — va fi reparată și că reparația va începe zilele aceste. Vor fi reparate întâi porțiunile absolut impracticabile și numai după terminarea acestora se va proceda la repararea generală a șoselei. Luăm act cu satisfacție de aceste veste, dar ne întrebăm: Nu este un truc electoral?

□ La Arad candidoază 14 partide. În vederea alegerilor de Duminecă, la Tribunalul Arad s'au depus liste 14 partide politice. Iată-le în ordinea în care sunt pe buletinele de votare: 1. Partidul național-țărănesc (guvernamental) 2. liberalii-Duciști, 3. liberalii-georgiști, 4. partidul național-agrar-Goga, 5. evreii, 6. maghiarii, 7. lupiștii, 8. frontul economic, 9. averescanii 10. național-țărăniștii independenți și liga agrară (Marșeu), 11. garda de fier, 12. uniunea națională, 13. Social-democrații și 14. Conservatori. Inbți alegătorii, poftiți și alegeți!